

ਸਭ ਹੱਕ ਲੇਖਕ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ ਹਨ ।

ੴ ਓ ਮ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥ ੯੮੬ ॥

ਰੋਗ ਦਾਰੁ ਏਵੇ ਬੁਝੈ ਤਾਂ ਵੇਦੁ ਟੁਜਾਣ ॥

ਸ੍ਰੀਦੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਲੜੀ ਨੰ: ੧੪੦

ਆਯੁਰ ਵੇਦ ਰਤਨਾਵਲੀ ਲੜੀ ਨੰ: ੨

ਚਰਕ ਸੰਹਿਤਾ

ਅਧਥਾਤ

ਹਿੰਦੀ ਚਕਿਤਸਾ (ਦੋਸੀ ਹਿਕਮਤ) ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕ ਵੈਦਿਕ ਗ੍ਰੰਥ
[ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ]

(ਸੂਰ, ਨਿਦਾਨ, ਵਿਮਾਨ, ਸਰੀਰ ਤੇ ਇੰਦ੍ਰਜਨਥਾਨ)
ਲਖਕ

ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੈਦ

ਤਰਨ ਤਾਰਨ ਪੰਜਾਬ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ।

ਭਾਈ ਲਾਡ ਸਿੰਘ ਐਂਡ ਸਨਜ਼

ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਾਲੇ ਬਜ਼ਾਰ ਮਾਈ ਸੇਵਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

ਗੁਰੂ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰੈਸ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤ ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ
ਮਨੋਜਰ ਤੇ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਦੇ ਯਤਨ ਨਾਲ ਛਪਿਆ ॥

20113

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹਾ॥

ਅਰੰਭ ਦੀ ਬੇਨਤੀ !

ਆਯੁਰਵੇਦ ਅਰਥਾਤ ਦੇਸੀ ਚਕਿਤਸਾ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਦੇ ਗੌਰਵਤਾ ਸੰਬੰਧੀ ਦਾਸ ਅੱਡ ਇੱਕ ਪੁਸਤਕ "ਗੌਰਵਤਾ ਆਯੁਰਵੇਦ" ਸ੍ਰਦੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅੰਕ ੩੨ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰ ਚਕਾ ਹੋਯਾ ਹੈ, ਇਥੇ "ਪੀਸੇ ਦੇ ਮੁੜ ਪੀਸੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ" ਵਾਲੀ ਅਖਾਵਤ ਅਨੁਸਾਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਲਿਖਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਭਾਸਦੀ, ਇਥੇ ਕੇਵਲ ਇੰਨੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰ ਦੇਣੀ ਹੀ ਬੱਸ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਆਯੁਰਵੇਦ (ਚਕਿਤਸਾ) ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਸਿਰੋਮਣੀ ਗ੍ਰੰਥ "ਚਰਕ ਸੰਹਿਤਾ" ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਨਮਾਨ ਯੋਗ ਤੇ ਬਹੁਤ ਲਾਭ ਦਾਤਾ ਹੈ। ਆਯੁਰਵੇਦ ਸੰਬੰਧੀ ਕੋਈ ਭੀ ਬਾਤ ਨਹੀਂ ਜਿਸਦੇ ਰੁਰ ਏਸ ਵਿਚ ਨਾ ਮਿਲਨ। ਆਯੁਰਵੇਦ ਵਿੱਦਯਾ (ਚਕਿਤਸਾ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ-ਵੈਦਯਕ) ਦੇ ਮੁਖ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਪਰਮ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਗ੍ਰੰਥ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਵੈਦਯਕ (ਚਕਿਤਸਾ) ਸੰਬੰਧੀ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਵਿੱਦਯਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਰ ਭੀ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਅਰਥ ਪ੍ਰਮਾਰਥ ਸੰਬੰਧੀ ਸ਼ੇਸਟ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਦੀ ਆਗਯਾ ਤਾਂ ਏਥੇ ਤੱਕ ਹੈ ਕਿ "ਜਿਸ ਨੇ ਚਰਕ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਉਹ ਵੈਦ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਰੋਗੀਆਂ ਵਾਸ

ਜਮ ਦਾ ਭਰਾ ਹੈ।" ਇਤਹਾਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਠਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਮੁੱਢ ਵਿੱਚ ਏਸ ਦਾ ਉਲਥਾ ਅਰਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਉਪ੍ਰੰਤ ਲੇਟਿਨ ਤੇ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਿੱਛੋਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਭੀ ਹੋਇਆ। ਅਰਬੀ, ਲੇਟਿਨ, ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ, ਬੰਗਾਲੀ, ਮਰਹਟੀ, ਮਦਰਾਸੀ, ਗੁਜਰਾਤੀ, ਤੈਲੰਗੂ, ਹਿੰਦੀ ਉਰਦੂ ਆਦਿਕ ਅਨੇਕ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਤਰਾਂ ਦੇ ਉਲਥੇ ਵਰਤਮਾਨ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਦੇਖੀ ਪ੍ਰਦੇਸੀ ਹਰ ਬੋਲੀ ਜਾਨਣ ਵਾਲੇ ਏਸ ਸਰਬ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਸਾਧਨ "ਅਦੁਤੀ ਗ੍ਰੰਥ" ਤੋਂ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਸੋ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਦਾਸ ਦੀ ਇੱਛਾ ਇਸ (ਚਰਕ ਸੰਹਿਤਾ) ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਲਿਖਣ ਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸੀ, ਸੋ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਜੀ ਦਾ ਕੋਟਾਨ ਕੋਟ ਸ਼ੁਕਰ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਨਾਲ ਅੱਜ ਏਹ ਆਯੁਰਵੇਦ ਦਾ ਚਮਕਦਾ ਸਤਾਰਾ (ਚਰਕ ਸੰਹਿਤਾ ਗ੍ਰੰਥ) ਜਿਸ ਤੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਵੈਦ, ਹ ਕ੍ਰੀਮ, ਡਾਕਟਰ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਹਰ ਤਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਤਥਾ ਸਾਧਾਰਨ ਪਾਠਕ ਭੀ ਚੋਖਾ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸੋ ਸਭ ਦੇ ਲਾਭ ਵਾਸਤੇ ਸ੍ਰਦੇਸ਼ ਭਾਸ਼ਾ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਲੜੀ ਦੇ ਸਿਲਸਿਲੇ ਵਿਚ ਸੈਂਚੀਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਕੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕਾਂ ਦੀ ਭਟ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਹ ਉਲਥਾ ਪ੍ਰਧਾਨਤਾ ਨਾਲ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਲਾਲ ਜੀ ਕ੍ਰਿਤ ਹਿੰਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਅਰ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਪੰਡਤ ਦਤ ਰਾਮ ਜੀ ਚਤਰਵੇਦੀ ਤਥਾ ਸ੍ਰੀ ਮਾਨ ਪੰਡਤ ਰਾਮ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦ ਜੀ ਆਦਿਕਾਂ ਦੇ ਉਲਥਿਆਂ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਸੁਧਾਈ ਤੇ ਯੋਗ ਵਾਧਾ ਕਰਕੇ ਲਿਖਿਆ

TO READ THE ENTIRE BOOK PLEASE CONTACT US:

whatsapp: +92-3160770117

email: worldcentreforpunjabi@gmail.com

World Centre for Punjabi, Lahore, Pakistan.